

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006/B/2023/36145173758748420

ZMENY V ŠTRUKTÚRE BILANCIE KOMERČNÝCH BÁNK
OD FINANČNEJ KRÍZY A ICH OPODSTATNENIE

Bakalárska práca

2023

Filip Oravec

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

ZMENY V ŠTRUKTÚRE BILANCIE KOMERČNÝCH BÁNK
OD FINANČNEJ KRÍZY A ICH OPODSTATNENIE

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a poisťovníctvo

Študijný odbor: Ekológia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra financií

Vedúci záverečnej práce: prof. Ing. Pavol Ochotnický, CSc.

Bratislava 2023

Filip Oravec

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol použitú literatúru.

Dátum: 12.5.2023

.....

Filip Oravec

PodĎakovanie: Chcel by som poĎakovať vedúcemu mojej práce prof. Ing. Pavlovi Ochotníkemu, CSc. Za užitočné pripomienky, príkladné vedenie a odborné rady, ktorými prispel k vypracovaniu tejto bakalárskej práce.

ABSTRAKT

Oravec, Filip: *Zmeny v štruktúre bilancie komerčných bánk od finančnej krízy a ich opodstatnenie*. Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financi. Vedúci práce: Ochoťnický, Pavol, prof. Ing., CSc., Bratislava: NHF EU, 2023, 40 s.

Cieľom záverečnej práce je analýza zmien v štruktúre bilancie komerčných bánk od hypotekárnej krízy v roku 2008 a vyhodnotenie stavu bilancií najväčších európskych bánk viac ako 10 rokov po ozdravnom procese. Práca obsahuje sedem grafov a šesť tabuliek. Záverečná práca pozostáva z piatich kapitol. Prvá kapitola s názvom Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí je popisuje najmä vznik finančnej krízy v roku 2008, postavenie bánk v ekonomike, regulácie bankového sektora a ich následný vývoj po kríze. V druhej a tretej kapitole je charakterizovaný cieľ práce a metodika práce. Kapitola s názvom Výsledky práce sa zameriava na konkrétnu európsku banku a jej zvládnutie situácie počas krízy ako aj následky krízové obdobie. V záverečnej kapitole sa nachádza zhrnutie a porovnanie dosiahnutých výsledkov.

Kľúčové slová :

finančná kríza, bankovníctvo, bilancia, regulácie, úrokové sadzby, ukazovatele finančnej stability.

Abstract

Oravec, Filip: Changes in the structure of commercial banks' balance sheets since the financial crisis and their justification. University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. Supervisor: Ochoťnický, Pavol, prof. Ing., CSc., Bratislava: NHF EU, 2023, 40 p.

The aim of the final thesis is to analyze the changes in the structure of commercial bank balance sheets since the mortgage crisis in 2008 and to evaluate the state of the balance sheets of the largest European banks more than 10 years after the recovery process. The thesis contains seven graphs and six tables. It consists of five chapters. The first chapter, titled "Current State of the Problems at Home and Abroad," describes the beginning of the financial crisis in 2008, the role of banks in the economy, regulation of the banking sector, and its subsequent development after the crisis. The second and third chapter characterizes the thesis's objective and methodology. The chapter titled "Results of the Thesis" focuses on a specific European bank and its handling of the crisis as well as the consequences of the period in crisis. The final chapter contains a summary and comparison of the achieved results.

Keywords: financial crisis, banking, balance sheet, regulation, interest rates, indicators of financial stability.

Obsah

Úvod	10
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Charakteristika globálnej finančnej krízy z roku 2008.....	11
1.1.1 Charakteristika krízy.....	11
1.1.2 Výkonnosť bankového sektora.....	13
1.1.3 Indikátory finančnej stability a výkonnosti	13
1.2 Vymedzenie bánk, postavenie v ekonomike	14
1.2.1 Komerčné banky.....	14
1.2.2 Investičné banky	15
1.2.3 Bilancia banky	15
1.3 Európsky bankový sektor	17
1.3.1 ECB	17
1.3.2 Európsky systém centrálnych bank a Eurosystem.....	20
1.3.3 Regulácie bankového sektora v Európe, na Slovensku a vo svete	21
1.3.4 Slovenské bankovníctvo	21
1.3.5 Reakcia vlád a guvernérov centrálnych bank na krízu v roku 2008	22
1.4 Hlavné zmeny v regulácii komerčných a investičných bánk v Európe po kríze	24
2. Cieľ práce	27
3. Metódy práce a metódy skúmania.....	27
4. Výsledky práce	28
4.1 Deutsche Bank počas krízy v roku 2008	29
4.2 Obchodný model DB.....	30
4.3 Zvládnutie krízy v podaní DB.....	32
4.3.1 Vývoj cien akcií DB	32
4.3.2 Akvizícia Deutsche Postbank	33
4.3.3 Problémy so ziskovosťou v pokrízových časoch.....	34
4.4 Vývoj Ziskovosti a Bilancie DB za 10 rokov po finančnej kríze.....	34
4.4.1 Objem celkových poskytnutých úverov v pokrízovom období.....	34
4.4.2 Ziskovosť DB v pokrízovom období.....	37
4.4.3 Vývoj CET 1 po finančnej kríze	39
4.4.4 Pokrytie likvidity	42
5. Diskusia	43
Záver	45
Zoznam použitej literatúry	46

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ, TABULIEK A GRAFOV

Obrázky

Obrázok 1: Štruktúra rozdelenia moci ECB	18
--	----

Grafy

Graf 1: Vývoj ceny akcií Deutsche Bank.....	33
Graf 2: Objem poskytnutých úverov na súvahe DB (v miliónoch Eur).....	35
Graf 3: Vývoj celkových aktív DB (v miliónoch Eur).....	36
Graf 4: Tržby DB (v miliónoch Eur)	38
Graf 5: Čistý zisk DB (v miliónoch Eur)	39
Graf 6: Vývoj ukazovateľa CET Tier 1 Kapitál voči Rizikovo váženým aktívam	40
Graf 7: Prehľad všetkých kapitálových požiadaviek a kapitálových vankúšov	41

Tabuľky

Tabuľka 1: Zjednodušená bilancia komerčnej banky	17
Tabuľka 2: Vývoj trhu s CDO obligáciami.....	29
Tabuľka 3: Prehľad vývoja celkových aktív a objemu poskytnutých úverov.....	37
Tabuľka 4: Zdroje príjmu a čistý Zisk DB.....	38
Tabuľka 5: Vývoj počtu zamestnancov	41
Tabuľka 6: Ukazovateľ pákového efektu banky	42

ÚVOD

V súčasnej dobe je finančný sektor jedným z najdôležitejších a najkomplexnejších odvetví svetovej ekonomiky. Medzi jeho funkcie patrí zabezpečenie financovania hospodárskeho rastu a podporu investícií, úverovanie a správu úspor, sprostredkovanie investičných transakcií, vydávanie peňazí a poskytovanie platobných systémov. V období po finančnej kríze z roku 2008 však boli banky postavené pod veľký tlak a kritiku, najmä kvôli svojim rizikovým obchodným modelom a nedostatočnej regulácii pred krízy.

Cieľom tejto bakalárskej práce je analyzovať postavenie bánk v ekonomike a ich reguláciu v Európe a na Slovensku, s dôrazom na Deutsche Bank (DB) ako príklad banky, ktorá bola jedná z najviac zasiahnutých bánk finančnej krízy. Práca sa zaoberá charakteristikou krízy a jej vplyvom na DB, ako aj výkonnosťou DB a jej postavenie v rámci nemeckej a svetovej ekonomiky. Práca sa zameriava na obchodný model DB a sústreďuje sa na zmeny v cieľoch DB. Súčasne sú analyzované finančné výsledky DB v pokrízovom období, ako aj vplyv regulácie na vývoj banky.

V práci sú použité metódy deskriptívnej analýzy a historického výskumu, ako aj metódy kvantitatívnej analýzy, ako napríklad výpočet finančných ukazovateľov. Použitie týchto metód umožní objasniť vývoj finančných ukazovateľov Deutsche Bank a jej postavenie v rámci bankového sektora.

Výsledky práce poukazujú na to, že regulácia a dohľad nad bankovým sektorom sú dôležité nástroje na zabezpečenie stability a prevenciu budúcich finančných kríz a zároveň dáva najavo, že v prípade DB sa problémy hromadia a vyššie kapitálové požiadavky ohrozujú jej ziskovosť, napriek tomu sa DB dokázala relatívne postaviť na nohy a dnes je stále globálne systémovo dôležitou bankou.

Celkovo má táto bakalárska práca prispieť k lepšiemu pochopeniu problematiky regulácie bankového sektora v Európe a na Slovensku, ako aj ku kritickému zhodnoteniu postavenia a vývoja Deutsche Bank po finančnej kríze.

1. SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

1.1 Charakteristika globálnej finančnej krízy z roku 2008

1.1.1 Charakteristika krízy

V roku 2008 sa celosvetovo objavila finančná kríza, ktorá sa vyznačovala výrazným poklesom úverovej dôvery a bankrotom veľkého počtu finančných inštitúcií ako aj iných rôznych firiem. Za veľký moment krízy sa všeobecne považuje krach investičnej banky Lehman Brothers. Viaceré inštitúcie museli byť zachránené daňovými poplatníkmi. K týmto bankám a finančným inštitúciám patria Merrill Lynch, American Insurance Group („AIG“), Freddie Mac, Fannie Mae, a Washington Mutual. Spoločnosti ako General Motors, Chrysler, Ford potrebovali asistenciu kongresu aby túto krízu prežili. V USA prešiel kongresom zákon Emergency Economic Stabilization Act of 2008 na základe ktorého sa vytvoril záchranný balík Troubled Asset Relief Program (TARP) v celkovej hodnote približne 700 miliárd Usd na ktorom vláda USA v konečnom výsledku vykázala profit pri jeho ukončení v decembri 2014. Nezamestnanosť vzrástla z 4.4 % v roku 2007 na vrchol 10.0 % v roku 2009.¹ Naspäť na 4.4 % sa nezamestnanosť v USA dostala až v roku 2017. V Európe boli najviac zasiahnuté krajiny periférie ako Grécko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko a Írsko. Na rozdiel od USA miera nezamestnanosti v EÚ vrcholila až v roku 2012 a v najviac postihnutých štátoch Grécka, Španielska a Portugalska až v roku 2014.²³

Korene krízy siahajú až niekde do polovice 80-tych rokov, kedy začal proces liberalizácie finančných trhov. „Hlavným výsledkom tohto procesu bolo zníženie regulovania úverovej činnosti bánk. Banky fakticky dostali právo samostatne definovať riziko investícií do trhových nástrojov a vytvárať na základe svojich výpočtov rezervy na tieto investície.“⁴ Tejto novej zjednodušenej regulácii pomáhala politika Federálneho rezervného systému (FED), ktorý razil politiku dlhodobého znižovania základných úrokových sadzieb čo spôsobilo klesajúce úrokové sadzby na hypotékach a tým pádom vysoký rast cien nehnuteľností. Samotná politika nízkych úrokových

¹ <https://www.bls.gov/charts/employment-situation/civilian-unemployment-rate.htm#>. Dostupné na internete:<

² <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>. Dostupné na internete:<

³ ALIBER, Robert, ZOEGA, Gylfi, ed. The 2008 Global Financial Crisis in Retrospect: Causes of the Crisis and National Regulatory Responses. 1st edition: Springer Nature Switzerland, 2019. ISBN ISBN 978-3-030-12395-6.

⁴ Štunc, B. 2009. K príčinám ekonomickej krízy. Bratislava : Derivát. [online]. 2009, č. Január 2009. [cit.]. Dostupné na internete:<<https://www.derivat.sk/index.php?PageID=1539&SearchString=banky>>. ISSN 1336-5711

sadzieb nerovná sa automaticky bubline v nehnuteľnostiach ale pri správnom mixe rôznych udalostí sa svetová ekonomika v roku 2008 dopracovala.⁵

Banky poskytovali hypotéky ľuďom s nízkymi príjmami a s nízkym záznamom v bankách, čo sa neskôr preukázalo ako problematické. Tieto subprime⁶ hypotéky boli poskytované s vedomím, že ceny nehnuteľností rastú a budú rásť aj v budúcnosti a ak dlžník nie je schopný splácať hypotéku tak banke ostane aspoň nehnuteľnosť ktorú by nemalo byť problém predať a tým pádom pokryť nesplácanú pôžičku. Mnoho týchto úverov bolo zabalených do tzv. kolosálnych finančných produktov Collateralized Debt Obligations („CDO“)⁷ a predávaných medzi finančnými inštitúciami po celom svete. Tieto CDO obligácie sa skladajú z častí ktoré nazývame tranže.^{8 9}

V roku 2007 sa začali objavovať prvé príznaky problémov, keď začal narastať počet nehnuteľností ktoré sa nedali predať za trhové ceny. Kým miera delikvencií v USA sa zvýšila v roku 2007 o 50%, rok 2008 bankám priniesol 112% zvýšenie v tejto štatistike¹⁰. Bankám sa množili situácie keď im ostala nehnuteľnosť ktorá mala menšiu hodnotu ako hypotéka viazaná na danú nehnuteľnosť. Keď sa začali objavovať prvé delikvencie, finančné inštitúcie začali strácať dôveru a začali vyhľadávať bezpečnejšie aktíva.¹¹

Po kolapse Lehman Brothers zamrzli finančné toky v EMU na peňažnom trhu, čo tiež znamenalo, že krajiny sa ocitli v situácii s náhlym zastavením kapitálových tokov. V eurozóne došlo k tzv. Boom-bust cyklu, čo je obzvlášť známy fenomén v rozvíjajúcich sa trhoch. Avšak, nie je to typické pre rozvinuté menové únie. Podľa výpočtov Philipa Lanea¹² sa súčet ročných prílevov

⁵ MISHKIN, Frederic. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. 12th edition. Londýn: Pearson Education Limited, 2019. ISBN ISBN 13: 978-1-292-26892-7.

⁶ Hypotekárne úvery poskytnuté klientom, ktorí mali nízke príjmy a zlú kreditnú históriu. Tieto úvery boli často poskytované bez primeranej kontroly a hodnotenia rizík a následne zoskupené a predané ako zložitý finančný nástroj, ktoré obsahovali toxické aktíva.

⁷ CDO je typ syntetického investičného produktu, ktorý sa skladá z rôznych pôžičiek alebo iných dlhových nástrojov, ktoré sú zoskupené a predané ako jeden celok investorom. CDO funguje na princípe, že pôžičky alebo dlhové inštrumenty v ňom zahrnuté slúžia ako záruka pre investora, ktorý kúpi CDO. Akékoľvek príjmy alebo splátky pôvodných pôžičiek sú následne použité na splácanie CDO a jeho investorom. Kolateralizovaný dlhopisový záväzok je typom derivátu, ktorého cena (aspoň teoreticky) závisí od ceny niektorého iného aktíva.

⁸ Tranže CDO (CDO tranches) je vrstva alebo trieda rizika, ktorá vzniká z rozdelenia celkového portfólia pôžičiek (z tzv. poolu) obsiahnutého v CDO na menšie časti. Každá tranža predstavuje odlišnú úroveň rizika a nárokuje si odlišnú časť príjmu a zisku z portfólia. Tranže sa delia na senior, mezzanine a equity. Toto delenie je zoradené podľa riziku od najvyššieho po najmenší.

⁹ REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

¹⁰ <https://fred.stlouisfed.org/series/DRSFRMACBS>. Dostupné na internete

¹¹ KARPIŠ, Juraj. Špatné peníze: průvodce krizí. Přeložil Andrea HOLÚBKOVÁ-MACHÁLKOVÁ. Plzeň: F&R, 2021. ISBN 978-80-907962-0-1.

¹² https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2013/pdf/ecp497_en.pdf. Dostupné na internete.

a odtokov v krajinách eurozóny (zahŕňajúc všetky toky vrámci aj mimo eurozóny) v roku 2007 dostal na hodnotu vyše 40 percent HDP, v roku 2003 bola táto hodnota približne 13 percent. V roku 2008 kapitálové toky klesli pod 10 percent a v roku 2009 pod 5 percent.

1.1.2 Výkonnosť bankového sektora

Výkonnosť bankového sektora po kríze v roku 2008 sa výrazne zmenila. Pred krízou boli banky vo svojej podstate veľmi ziskové, no zároveň bola ich činnosť spojená s vyšším rizikom. Banky poskytovali priveľké množstvo hypotekárnych úverov a iných pôžičiek bez primeranej kontroly a hodnotenia rizika, čo viedlo k vzniku veľkého množstva toxických aktív, ktoré sa v čase vyvrcholenia krízy nedali predat'.

Po kríze v roku 2008 sa banky museli prispôbiť novým regulačným požiadavkám a posilniť svoju kapitálovú základňu, čo znamenalo zvýšené náklady na prevádzku. Banky takisto museli minimalizovať riziko neplatenia úverov a iných aktív a zlepšiť kvalitu svojho portfólia. V dôsledku toho sa výkonnosť bankového sektora po kríze výrazne zhoršila a trvalo niekoľko rokov, kým sa sektor stabilizoval.

V súčasnej dobe je výkonnosť bankového sektora opäť pomerne stabilný hlavne v USA. Európske banky posledné desaťročie nezažívali najlepšie obdobie a drvivá väčšina akcií európskych bánk je stále pod cenovými maximami z roku 2008.

1.1.3 Indikátory finančnej stability a výkonnosti

Bankový sektor používa rôzne ukazovatele na identifikáciu problémov, splnenie regulácií alebo demonštrovanie výsledkov akcionárom a veriteľom.

Nižšie sú uvedené významné ukazovatele na ktoré hľadajú regulátory, investori a veritelia:

- a) Pomer kapitálu k aktívam - Capital Adequacy Ratio („CAR“): Tento ukazovateľ sa používa na meranie množstva kapitálu, ktoré má banka k dispozícii na krytie svojich aktív. Banky s vyšším pomerom kapitálu k aktívam majú väčšiu ochranu pred stratami a sú preto považované za finančne stabilnejšie.

$$CAR = \frac{\text{Tier 1} + \text{Tier 2 (kapitál)}}{\text{Rizikovo vážené aktíva}} * 100\%$$

- b) Rast úverov (Loan Growth): Rast úverov poskytovaných bankou môže indikovať rast ekonomiky, ale môže tiež znamenať, že banka poskytuje viac úverov s vyšším rizikom a tak zvyšuje svoje riziko.
- c) Likvidita (Liquidity): Ukazovateľ likvidity Liquidity Coverage Ratio poskytuje informácie o tom, ako rýchlo a ľahko môže banka splniť svoje finančné záväzky, ak by sa dostala do ťažkostí.

$$\text{Leverage Coverage Ratio} = \frac{\text{Tier 1 (CET 1 kapitál)}}{\text{Celkové aktíva}} \geq 3\%$$

- d) Rizikové aktíva (Risk Assets): Rizikové aktíva zahŕňajú aktíva s vyšším rizikom, ako sú napríklad subprime hypotéky.
- e) Pomer nevybavených úverov k celkovým úverom (Non-Performing Loan Ratio - NPL): Tento ukazovateľ meria podiel úverov, ktoré sú nevyhľaditeľné alebo oneskorené, v portfóliu banky. Banky s nižším podielom nevybavených úverov sú považované za finančne stabilnejšie.
- f) Koncentrácia rizika (Risk Concentration): Ukazovateľ, ktorý meria diverzifikáciu rizika v portfóliu banky, napríklad koncentráciu rizika na jednej krajine, odvetví alebo jednom veľkom klientovi. Banky s menšou koncentráciou rizika sú považované za finančne stabilnejšie.

1.2 Vymedzenie bánk, postavenie v ekonomike

V Európe prevláda model univerzálneho bankovníctva kde banky vykonávajú činnosti komerčného bankovníctva aj investičného bankovníctva. V nasledujúcich sekciách si vysvetlíme rozdiel medzi aktivitami oboch typov (Komerčnej a investičnej banky)

1.2.1 Komerčné banky

Komerčná banka je špecifický podnikateľský subjekt. Produkty banky majú peňažný charakter (bežný účet, úsporný vklad, účty stavebného sporenia, účty majetkového sporenia, hypotekárne úvery a pod.). Väčšina peňazí s ktorými banky podnikajú, predstavujú cudzie zdroje. Banky nakupujú a predávajú peniaze s rôznou dobou splatnosti čo znamená, že sú financované s krátkodobých zdrojov a poskytujú dlhodobé zdroje (úvery, hypotekárne úvery)¹³. V Európe sa tento rozdiel nazýva „Mismatch“. Vkladatelia a dlžníci majú rôzne požiadavky: väčšina vkladateľov chce požiť svoje aktíva na krátke obdobie a za čo najvyšší výnos. Väčšina dlžníkov

¹³ SIVÁK, Rudolf. Financie. Druhé prepracované a rozšírené vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-533-0.

potrebuje lacné pôžičky na dlhé obdobie.¹⁴

1.2.2 *Investičné banky*

Hlavnou úlohou investičných bánk je pomáhať spoločnostiam a vládam získať finančné prostriedky na kapitálovom trhu prostredníctvom vydania akcií alebo dlhopisov. Ich hlavným biznisom je vydávanie nových dlhopisov a akcií, ktoré zabezpečujú v mene klientov, ako aj poskytovanie korporáčnych poradenských služieb v oblasti fúzií a akvizícií (M&A) a iných druhov korporáčnych reštrukturalizácií. Bežné činnosti investičných bánk sa týkajú nasledujúcich oblastí:

- a) Poskytovanie finančných poradenských služieb - poradenstvo v oblasti fúzií a akvizícií a iných finančných transakcií.
- b) Asset management - správa veľkoobchodných investícií (napr. penzijné fondy pre korporáčnych klientov) a poskytovanie investičného poradenstva bohatým jednotlivcom a inštitúciám (privátne bankovníctvo).
- c) Ďalšie služby v oblasti cenných papierov - maklérske, financovanie projektov a požičiavanie cenných papierov.

Investičné banky predstavujú dôležitých obchodných sprostredkovateľov pre klientov, keďže pomáhajú získať finančné prostriedky na kapitálových trhoch, spravujú investičné portfóliá a uskutočňujú strategické plánovanie. Sú zapojené do takmer všetkých veľkých finančných transakcií. Investičný biznis zahŕňa obchodovanie a investovanie do cenných papierov vlastným kapitálom alebo pre ich klientov.¹⁵

1.2.3 *Bilancia banky*

Centrálne banky a komerčné banky majú možnosť spolupracovať vďaka previazanosti bilancii bánk. Bilancia z hľadiska účtovníctva nám podáva údaje o tom aká je štruktúra majetku daného podniku na strane aktív a na strane pasív- z akých zdrojov je majetok financovaný v určitý deň. Tento deň je vo väčšine prípadov koniec finančného roka danej inštitúcie. Základom bilancie je prehľad aktív a pasív, ktoré sú usporiadané podľa ich likvidity (rýchlosti, s akou sa dajú peniaze

¹⁴ CASU, Barbara, Claudia GIRARDONE a Philip MOLYNEUX. Introduction to Banking. 2nd edition. Edinburgh: Pearson Education Limited, 2015. ISBN 978-0-273-71813-0.

¹⁵ CHOUDHRY, Moorad. 2nd edition. Hoboken, New Jersey: John Wiley, 2023. ISBN 978-1-119-75570-8.

využiť alebo vyplatiť).

V bilancii centrálnej banky pasíva predstavujú zdroje. Aktíva sa definujú ako spôsob tvorby zdrojov centrálnej banky. V komerčnej banke pasíva predstavujú jej zdroje a aktíva spôsob použitia týchto zdrojov. Banky môže získať zdroje napríklad vo forme depozitu vkladateľov, ktoré predstavujú pasíva banky. Tieto zdroje banky potom poskytujú vo forme úverov klientom. V tom momente sa zdroje banky poskytnuté v tejto forme považujú za aktíva banky. Bilancie bánk sú vzájomne prepojené prostredníctvom bankového systému rezerv bankovej sústavy¹⁶

Zdroje a použitia finančných prostriedkov banky

- a) Obyvateľstvo (retailové vklady);
- b) Podniky (vklady malých, stredných podnikov a veľkých korporácií);
- c) Iné banky (interbankové vklady);
- d) Podielové financovanie (navýšenie kapitálu predajom vlastných akcií);
- e) Dlhové financovanie (vydanie dlhopisov alebo zaobstaranie pôžičky); a
- f) Nerozdelený zisk z minulých období.

Hore uvedené sú všeobecne označované ako pasíva banky a základné imanie banky. Tieto prostriedky sú potom transformované na finančné a u bánk v menšom rozsahu do reálnych aktív uvedené dolu:

- (a) Hotovosť;
- (b) Likvidné aktíva (cenné papiere);
- (c) Krátkodobé inštrumenty peňažného trhu (ktoré môžu banky ľahko predať ak majú nedostatok kapitálu);
- (d) Úvery;
- (e) Iné investície; a
- (f) Dlhodobý majetok.

Aktíva banky sú zdroje, ktoré banka vlastní a ktoré môže využiť na splácanie svojich záväzkov.

Bilancia komerčnej banky by mala byť vyvážená, t.j. celková hodnota aktív by mala byť rovnaká ako celková hodnota pasív. Toto zabezpečuje, že banka má dostatočné zdroje na splácanie svojich záväzkov.

¹⁶ MEDVEĎ, Jozef. Banky: teória a prax. Bratislava: Sprint dva, 2012. Economics. ISBN 978-80-89393-73-2.

V bilancii sa zvyčajne zobrazuje aj kapitálová štruktúra banky, t.j. pomer medzi vlastným kapitálom a úvermi. Vyšší podiel vlastného kapitálu signalizuje väčšiu finančnú stabilitu a odolnosť banky voči riziku.

Tabuľka 1: Zjednodušená bilancia komerčnej banky

Aktíva	Pasíva
Hotovosť	Vklady bežného obyvateľstva
Likvidné aktíva	Vklady podnikateľských subjektov
Úvery	
Iné Investície	
Dlhodobý majetok	
	Vlastné Imanie
	Iné kapitálové záväzky
Spolu Aktíva	Spolu Pasíva a VI

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe knihy Introduction to Banking.

Kapitál Banky

Kapitál banky predstavuje jednoducho rozdiel medzi aktívami a pasívami v jej bilancii a je majetkom vlastníkov banky. Môže byť použitý na krytie všetkých prevádzkových strát, ktoré banka utrpí. Ak by tieto straty prekročili výšku kapitálu, ktorá je dostupná, mohla by banka mať ťažkosti s platením svojich záväzkov, čo by mohlo viesť k bankrotu.

1.3 Európsky bankový sektor

1.3.1 ECB

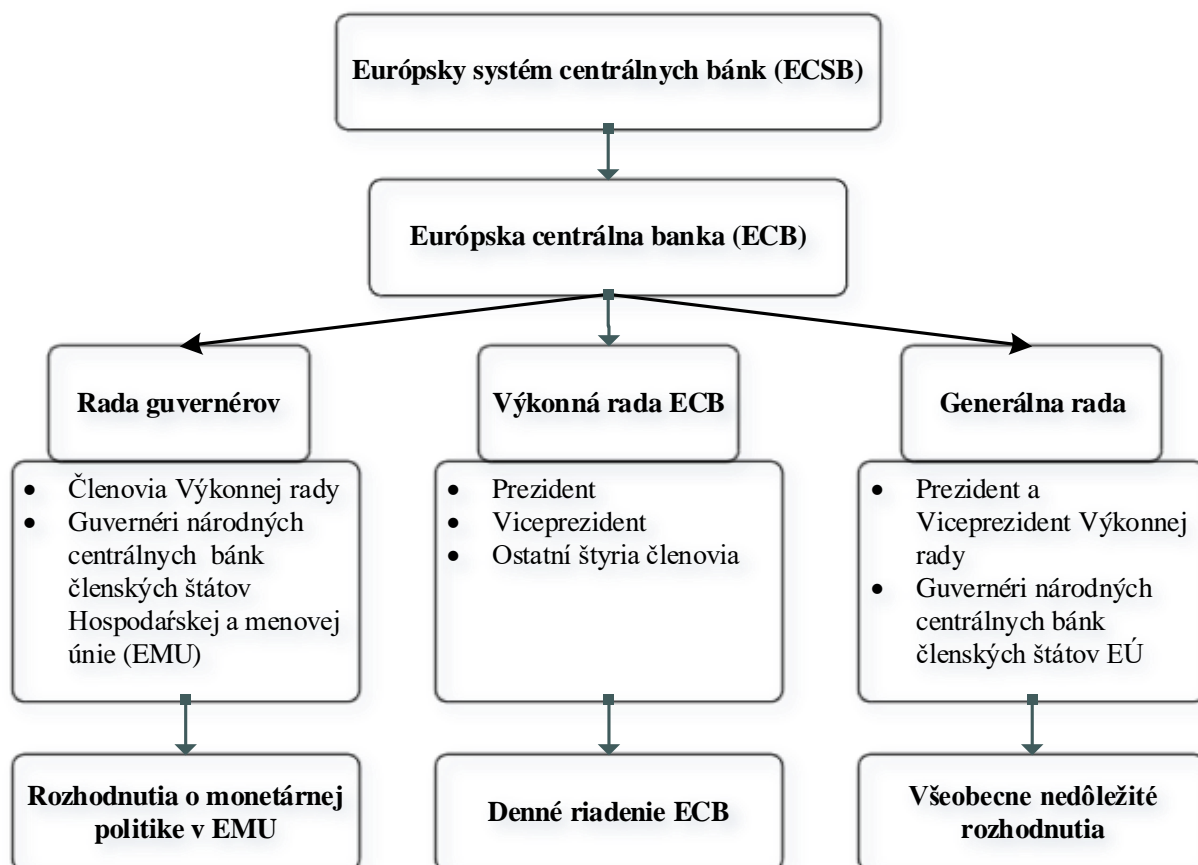
Je centrálnou bankou 19 krajín ktoré používajú euro. ECB bola založená 1. júna 1998 so sídlom vo Frankfurte nad Mohanom. Hlavnou úlohou ECB je udržiavať cenovú stabilitu a a tým pádom pomocou menovej politiky podporovať hospodársky rast a stimulovať tvorbu pracovných miest.

Organizácia

Výkonná rada ECB pozostáva z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov. Realizuje uznesenia prijaté Radou guvernérov. Členovia výkonného výboru sú vyberaní a menovaní Európskou radou, t.j. hlavami štátov a vlád, kvalifikovanou väčšinou Volebné obdobie

členov výkonného výboru ECB je osem rokov s nesmú byť volení znova.

Obrázok 1: Štruktúra rozdelenia moci ECB

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe knihy *The European Central Bank*.¹⁷

Vlastníctvo ECB

ECB bola založená ako dcérska spoločnosť národných centrálnych bánk všetkých členských krajín EÚ, ktoré museli splatiť kapitál ECB. Všetky členské štáty EÚ sa stali vlastníkmi ECB. To bolo jasným signálom, že EMU sa myslela ako projekt pre celú EÚ. Podiel na kapitále závisel od dvoch determinantov s rovnakou váhou. Každý členský štát EÚ musel poskytnúť relatívny podiel na kapitáli závislý na jeho podiele na populácii v EÚ. Ostatných 50 percent sa vypočítavalo na základe národného podielu každej krajiny na HDP EÚ. Podiely sa pravidelne prehodnocujú a upravujú. Na začiatku roka 2019 napríklad Nemecko disponovalo podiel 18,4

¹⁷ HEINE, Michael a Hansjorg HERR. *The European Central Bank*. Newcastle upon Tyne: Agenda Publishing Limited, 2021. ISBN 978-1-78821-295-3.

percent, Francúzsko 14,2 percent a Slovensko 0,9¹⁸ percent na kapitáli ECB. Zisky a straty ECB sa podľa podielu na kapitáli rozdeľujú len medzi členov EMU.

Koordinácia fiškálnej a monetárnej politiky

Na rozdiel od amerického FEDu do roku 2012, v eurozóne neexistoval veriteľ poslednej inštalácie pre verejné rozpočty štátov EMU (tzv. Lender of last resort). Pre vlády členských štátov EMU je euro mena, ktorú nemôžu vytvárať samy, takže sa v skutočnosti môžu stať nesolventnými v ich "vlastnej" mene. Toto sa prejavilo v krízach v roku 2010.

Druhým zaujímavým rozdielom ECB oproti FEDu je neexistencia partnera pre fiškálnu politiku, s ktorým by mohla uplatňovať koordinovanú hospodársku politiku a v prípade potreby zachrániť finančné inštitúcie a dokonca aj veľké korporácie. V eurozóne vznikla zaujímavá situácia, keď od roku 2008 sa monetárna politika stále viac uvoľňovala s cieľom zabrániť hospodárskej a politickej katastrofe. Zároveň však Nemecko vyvíjalo veľký tlak na jednotlivé členské štáty, aby prijali čiastočne reštriktívne fiškálne politiky. Výsledkom tejto nefungujúcej spolupráce bol neuspokojivý hospodársky vývoj v eurozóne po kríze z roku 2008.

Nezávislosť ECB

Nezávislosť centrálnych bánk by nebola zaručená, ak by boli nútené požičiavať verejným vládam. Preto je má ECB striktné zakázané požičiavať centrálnej, regionálnej, miestnej vláde, verejným podnikom alebo iným inštitúciám riadenou verejnou mocou. Okrem toho nemôže priamo nakupovať vládne dlhopisy na primárnom trhu. Podobne to platí aj pre FED, ktorý nie je oprávnený priamo nakupovať cenné papiere od verejných orgánov.¹⁹

ECB, ako už bolo vyššie spomenuté, neexistovala spolupráca s vládami a nemohla nakupovať dlhopisy od týchto vlád. Nakupovanie dlhopisov vydaných vládami členských krajín EMU je bežnou praxou v ECB, ale ECB nemá možnosť voľne financovať vlády, ktoré sa nachádzajú vo veľmi zlej finančnej situácii.

Interakcia s Komerčnými bankami

ECB môže nezávisle kontrolovať spôsob, akým interaguje s komerčnými bankami. Články

¹⁸ [Capital subscription \(europa.eu\)](http://europa.eu). Dostupné na internete.

¹⁹ https://www.federalreserve.gov/faqs/money_12851.htm. Dostupné na internete.

18, 19 a 20 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky stanovujú základné zásady pre používanie nástrojov menovej politiky. Konkrétne použitie nástrojov rozhoduje ECB.²⁰

Najdôležitejšie inštrumenty monetárnej politiky sú:²¹

- a) Hlavné refinančné operácie („Main refinancing operations“) – ECB vykonáva na týždennej báze s cieľom kontrolovať úrokové sadzby na trhu. V eurozóne je hlavným benchmarkom úrokových sadzieb peňažného trhu EONIA (euro overnight index average), úroková sadzba, ktorú finančné inštitúcie požadujú za krátkodobé pôžičky poskytnuté iným finančným inštitúciám.
- b) Jednodňové refinančné a sterilizačné obchody („Standing facilities“) - V prípade nedostatku likvidity môžu komerčné banky získať neobmedzené pôžičky na jednu noc proti kolaterálu v takzvanom "otvorenom diskontnom okne". Úroková sadzba pre tieto pôžičky je o niečo vyššia ako pre hlavné finančné transakcie. Keďže objem úverov v diskontnom okne je neobmedzený, táto úroková sadzba tiež predstavuje horný limit úrokových sadzieb na peňažnom trhu.
- c) Povinné minimálne rezervy - ECB vyžaduje, aby úverové inštitúcie zriadené v eurozóne mali vklady na účtoch u svojej národnej centrálnej banky. Tieto sa nazývajú "minimálne požadované rezervy (MRR).

1.3.2 Európsky systém centrálnych bánk a Eurosystem

Štruktúra Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) dodržiava ustanovenia Maastrichtskej zmluvy. ESCB pozostáva z ECB a národných centrálnych bánk všetkých členských štátov EÚ bez ohľadu na to, či majú euro alebo nie. Medzi základné úlohy ECSB patria:

- a) Definícia a realizácia menovej politiky EÚ
- b) Uskutočňovanie devízových operácií
- c) Spravovať a uschovávať devízové rezervy členských štátov EÚ
- d) Podpora plynulého fungovania platobných systémov

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016M/PRO/04>

²¹ <https://nbs.sk/menova-politika/implementacia-menovej-politiky/nastroje-menovej-politiky/operacie-na-volnom-trhu/#:~:text=Oper%C3%A1cie%20na%20vo%C4%BEenom%20trhu%20zohr%C3%A1vaj%C3%BA,0%20podmienkach%20na%20jeho%20vykonanie.>

e) ECSB prispieva k realizácii opatrení orgánov dohľadu s cieľom dosiahnuť finančnú stabilitu

1.3.3 Regulácie bankového sektora v Európe, na Slovensku a vo svete

Banky a finančné inštitúcie sú podrobené rôznym pravidlám a kontrolám, pričom hlavným z nich je zameraný na úroveň a kvalitu kapitálu ktorý slúži ako vankúš pre riskantné aktivity v ktorých daná banka pôsobí.

Pre regulačné účely je však kapitál definovaný inak ako bolo spomenuté v sekcii 1.2.3. V krátkosti, regulačný kapitál banky tvoria tie prvky v jej bilancii, ktoré sú oprávnené zahrnuté do výpočtu kapitálových ukazovateľov. Pomocou týchto ukazovateľov sa určuje úroveň kapitálu, ktorý je potrebný na ochranu vkladateľov. Regulačný kapitál zahŕňa vlastné imanie, prioritné akcie a podriadené dlhopisy, ako aj všeobecné rezervy. Spoločným prvkom týchto položiek je, že všetky sú schopné absorbovať straty, či už na trvalom základe alebo v prípade likvidácie. Pre regulátora je to kľúčové keďže majú záujem o to, aby vkladatelia a senior veritelia boli v prípade bankrotu banky plne splatení. Najznámejším a medzinárodne aplikovaným kapitálovými ukazovateľmi sú usmernenia publikované Bazilejským výborom pre bankový dohľad („BCBS“). BCBS sám o sebe nie nemá regulačnú autoritu a jeho vyjadrenia nemajú žiadnu legislatívnu váhu. V roku 2022 iba štyri krajiny na svete nedodržiavali aspoň časť odporúčaní BASEL III . Tieto krajiny sú Etiópia, Kuba, Vietnam a Severná Kórea.²²

1.3.4 Slovenské bankovníctvo

Bankovníctvo Slovenskej Republiky je pod dohľadom Národnej banky Slovenska, ktorá má na starosti reguláciu a dohľad nad bankovým sektorom v krajine. V slovenskom bankovníctve pôsobí niekoľko domácich bánk a zahraničných bankových pobočiek, ktoré ponúkajú štandardné spektrum finančných služieb pre jednotlivcov aj podnikateľov. Slovenské banky sú povinné dodržiavať prísne bankové predpisy a pravidlá, ktoré určuje ECB a NBS.

²² ARNOLD, Glen. The Financial Times Guide to Banking. Pearson Education Limited, 2014. ISBN 978-0-273-79183-6.

1.3.5 Reakcia vlád a guvernérov centrálnych bank na krízu v roku 2008

1.3.5.1 Fiškálne politika počas krízy

V novembri 2008 Európska komisia predstavila Európsky plán na zotavenie sa z ekonomickej krízy²³

Tento Európsky plán hospodárskej obnovy priniesol proti cyklickú makroekonomickú odpoveď na krízu vo forme súboru opatrení na podporu reálneho hospodárstva. Cieľom bolo zabrániť hlbokému hospodárskemu prepadu. Plán je ukotvený v Pakte stability a rastu a v Lisabonskej stratégii pre rast a zamestnanosť.

Okamžitá pomoc rozpočtu vo výške 200 miliárd eur (1,5 % HDP EÚ), ktorá pozostáva z koordinovanej rozpočtovej spoluúčasti členských štátov vo výške 170 miliárd eur (približne 1,2 % HDP EÚ) a financovania EÚ na podporu okamžitých opatrení vo výške približne 30 miliárd eur (približne 0,3 % HDP EÚ)

Slovensko²⁴

Vláda SR sa rozhodla venovať na fiškálne proti krízové opatrenia sumu 332 mil. EUR (0,5 % HDP) v metodike ESA 95, avšak zároveň s podmienkou neprehlíbiť ešte viac deficit. Proti krízový fiškálny balíček je teda kompenzovaný úsporami na strane výdavkov rozpočtu.

Od 1.11.2008 bola v účinnosti novela zákona o ochrane vkladov, ktorým sa zaviedla náhrada nedostupného vkladu v bankách v plnej výške bez stanovenia limitu.

1.3.5.2 Monetárna politika počas krízy

Hlavné úrokové sadzby ECB

ECB najskôr prekvapujúco opäť zvýšila úrokovú sadzbu pre hlavné refinančné operácie zo 4 percent na 4,25 percenta dňa 9. júna 2008, takže pokračovala v sérii pomalých zvyšovaní úrokových sadzieb od polovice roku 2003. Tu treba poznamenať, že nezamestnanosť v USA v týchto mesiacoch začala rapídne rásť a takisto FED v tomto čase znížil hlavnú sadzbu refinančných operácii už 6 krát a prvý krát začal znižovať už v Septembri 2007 z 5.25 % až na 2.00 % v apríli 2008.²⁵

²³ https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication13504_en.pdf. Dostupné na internete.

²⁴ https://www.mfsr.sk/files/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/program-stability/program-stability/sp_apr2009_sk.pdf. Dostupné na internete.

²⁵ https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/key_ecb_interest_rates/html/index.en.html. Dostupné na internete

Od októbra 2008 však úrokové sadzby pre hlavné refinančné operácie začali strmým spôsobom klesať až na 1 percento v máji 2009 a zostali na tejto úrovni až do apríla 2011. Okrem toho, od októbra 2008 sa týždenné hlavné refinančné operácie realizovali formou tendrov s pevnou úrokovou sadzbou a neobmedzeným objemom pridelených finančných prostriedkov, čo znamená, že banky sa mohli refinancovať do neobmedzených výšok, pokiaľ mali kolaterál.

Zníženie ratingu pre kolaterál

Aby vytvorila pre banky dostatočné zábezpeky, ECB znížila kvalitu aktív, ktoré mohli slúžiť ako zábezpeky. Rating trhových a netrhových aktív, ktoré mohli slúžiť ako zábezpeky, bol znížený z A- na BBB-. Okrem toho boli bankám ponúknuté dlhodobé refinančné prostriedky s dobou splatnosti troch a šiestich mesiacov.²⁶

Program nákupu krytých dlhopisov

V júli 2009 bol schválený program nákupu krytých dlhopisov – Covered Bonds Purchase Programme 1 (CBPP1) v objeme 60 miliárd eur. ECB nakupovala kryté dlhopisy na primárnom a sekundárnom trhu a držala ich do splatnosti. Tento program sa stal nevyhnutným, pretože trh s krytými dlhopismi, podobne ako trh s hypotekárnymi cennými papiermi v USA, sa zrútil a zatiahol finančné inštitúcie do hlbších finančných problémov. CBPP2 s objemom 40 miliárd eur bol spustený v novembri 2011 a tretí s objemom 264 miliárd eur v októbri 2014.²⁷

Swapové linky

V roku 2008 zohrali devízové swapové linky dôležitú úlohu pri zabezpečovaní likvidity v EMU. Devízový swap je dohoda medzi dvoma centrálnymi bankami na výmenu mien, pričom je stanovený maximálny objem. Ich hlavnou funkciou je zaručiť likviditu finančných inštitúcií s problémami s devízovou likviditou počas krízy. V roku 2008 sa banky v EMU mali veľké problémy s likviditou v amerických dolároch po páde spoločnosti Lehman Brothers. Banky museli splniť krátkodobé záväzky v amerických dolároch, ale neboli schopné získať doláre, pretože peňažný trh doslova vyschol. Prostredníctvom devízových swapov bola ECB schopná pomôcť bankám v EMU bez toho, aby použila vlastné rezervy v amerických dolároch. Objem swapov medzi ECB a FED dosiahol v roku 2008 maximálnu hodnotu 300 miliárd dolárov. Celkové

²⁶ <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2008/html/pr081015.en.html>. Dostupné na internete

²⁷ [Asset purchase programmes \(europa.eu\)](#). Dostupné na internete

zahraničné rezervy ESCB v roku 2008 dosiahli približne 500 miliárd dolárov. Objem swapov bol teda obrovský²⁸. FED tak prevzal funkciu veriteľa poslednej inštancie nielen doma, ale aj medzinárodne.

Súvaha ECB

ECB výrazne zvýšila objem svojej súvahy, meraného ako podiel na HDP. Celková súvaha ESCB sa zvýšil z 1 500 miliárd EUR v roku 2007 na 3 000 miliárd EUR v roku 2012 a 4 600 miliárd EUR v roku 2018. To jasne ukazuje rozsah v akom bola finančná sústava v eurozóne narušená finančnou krízou a do akej miery bola potrebná funkcia veriteľa poslednej inštancie v eurozóne.

1.4 Hlavné zmeny v regulácii komerčných a investičných bánk v Európe po kríze

Kríza ukázala, že mnoho bánk nedodržovalo adekvátne kapitálové vankúše na zvládnutie náročných makroekonomických a finančných podmienok, a už vôbec nie nadmerné finančné riziká, ktoré niektoré banky z pokročilých ekonomík vzali na seba.²⁹³⁰

Povinné minimálne rezervy

Dohoda Basel III zvýšila minimálne kapitálové požiadavky pre banky z 2 % v systéme Basel II na 4,5 % z bežného vlastného kapitálu, ako podiel rizikových aktív banky. Takisto existuje dodatočná kapitálová požiadavka 2,5 %, ktorá zvyšuje celkovú minimálnu požiadavku na 7 %. Banky môžu túto kapitálovú požiadavku využiť, ak sa dostávajú pod finančný tlak, aj keď to môže viesť k väčším obmedzeniam pri výplatách dividend.

$$\frac{\text{CET 1}}{\text{Rizikovo vážené aktíva}} \geq 4.5\%$$

CET 1 (Tier 1 kapitál): skladá sa z kmeňových akcií, emisného ážia spojené s týmito akciami, nerozdeleného zisku, akumulovaného komplexného účtovného výsledku a ostatných rezerv, menovite sa ešte určujú položky, ktoré sa odpočítavajú od kapitálu CET 1.

²⁸ <https://elischolar.library.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3109&context=yafs-documents>. Dostupné na internete.

²⁹ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/108622.pdf. Dostupné na internete

³⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_690. Dostupné na internete.

AT 1 (dodatkový kapitál Tier 1): obsahuje inštrumenty, ktoré sú emitované bankou, pričom nepatria do CET 1 a spĺňajú kritéria na zaradenie do AT 1, napríklad prioritné akcie

Od roku 2015 sa požiadavka na Tier 1 kapitál sa zvýšila z 4 % v systéme Basel II na 6 % v systéme Basel III. Tých 6 % zahŕňa 4,5 % z bežného vlastného kapitálu CET 1 a ďalších 1,5 % z AT 1 extra kapitálu. Požiadavky sa mali začať implementovať od roku 2013, ale dátum implementácie bol niekoľkokrát odložený a banky mali teraz čas implementovať zmeny do 1. januára 2022.³¹

Leverage Ratio

Basel III zaviedol na riziku ukazovateľ páky nezaložený na riziku (leverage ratio), ktorý má slúžiť ako protiváha voči ukazovateľu kapitálu založeného na rizikách. Banky musia udržiavať pomer páky vyšší ako 3 %. Ukazovateľ páky sa vypočíta ako podiel Tier 1 kapitálu k priemeru celkových skonsolidovaných aktív banky.³²

$$\text{Leverage Ratio} = \frac{\text{Tier 1 (CET 1 kapitál)}}{\text{Celkové aktíva}} \geq 3\%$$

Liquidity Coverage Ratio – LCR

Ukazovateľ likvidity pokrytia vyžaduje, aby banky držali dostatočné množstvo vysoko likvidných aktív, ktoré dokážu odolať 30-dňovej napätej situácie financovania, ktorú určujú regulátory. Požiadavka na ukazovateľ likvidity pokrytia bola zavedená v roku 2015 len na úrovni 60 % svojich stanovených požiadaviek a očakáva sa, že každý rok sa zvýši o 10 %, až do roku 2019, kedy sa dostane do plného účinku.³³

NSFR

Ukazovateľ čistého stabilného financovania (NSFR): Basel 3 tiež obsahuje návrh na zavedenie ukazovateľa čistého stabilného financovania (NSFR) na zníženie stredných a dlhodobých rizík spojených s financovaním, ktoré banky požadujú, aby financovanie svojich aktivít zabezpečovali dostatočne stabilnými zdrojmi financovania. NSFR vyžaduje, aby banky

³¹ https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/defcap_b3.pdf. Dostupné na internete

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0876>. Dostupné na internete

³³ <https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/lcr.htm>. Dostupné na internete

udržovali stabilný profil financovania vzhľadom na svoje aktíva a pasíva v bilancii a mimo bilančných aktivítach. Pomer sa definuje ako množstvo dostupného stabilného financovania (časť kapitálu a záväzkov, ktorá sa očakáva, že bude stabilným zdrojom financovania), vzhľadom na množstvo požadovaného stabilného financovania (funkcia likviditných charakteristík rôznych druhov držaných aktív). Tento ukazovateľ však neboli banky povinné dodržiavať až do januára 2018.

2. Cieľ práce

V prvej kapitole práca uvádza poznatky z teórie o finančnej kríze z roku 2008, správanie bánk v tomto období a hlavným cieľom práce je analyzovať reakciu jednej konkrétnej banky na krízu, najmä pozorovať zmeny v ziskovosti, sile kapitálu, dodržiavania nových regulačných opatrení, ako aj znižovanie nákladov pomocou znižovania základne zamestnancov. Na tieto účely bola zvolená banka Deutsche Bank Aktiengesellschaft nemeckú globálnu spoločnosť s aktivitami v štátoch po celom svete.

Prvé sekcie sa sústreďujú na stručný opis Deutsche Bank („DB“) a jej obchodného modelu, rozdelenie divízií ale aj ako sa DB správala počas krízy konkrétne v rokoch 2007 až 2009. Následne sa zaoberáme pozorovaním finančných ukazovateľov tejto banky počas desiatich rokov po kríze v roku 2008. Toto obdobie bolo zvolené z toho dôvodu, že počas uvedených rokov došlo k viacerým reguláciám v bankovom sektore a je možné pozorovať vývoj dôležitých metrík počas tohto obdobia a preto je adekvátne hodnotiť vývoj bilancií bánk v rozmedzí týchto rokov. Hodnotíme ukazovatele ziskovosti, indikátory zdravia bilancie, celkovú páku a pokrytie likvidity. Ku každému ukazovateľu uvádzam grafy a tabuľky na konkrétne poukázanie na zmeny v rokoch 2007 až 2019. Metódy práce a metódy skúmania

3. Metodika práce a metódy skúmania

Práca je podľa metodiky rozdelená na dve hlavné časti, a to na teoretickú a praktickú časť. Teoretická časť pozostáva z úvodu a jadra teoretickej časti, ktorá sa venuje opisu vzniku globálnej finančnej krízy v roku 2008, charakteristiky bánk a sektoru bankovníctva ako celku a teoretickým názorom na správanie bánk a reakciu centrálnych bánk a vlád na krízu.

Pri spracovaní teoretickej časti vychádzame z literatúry, ktorá je dostupná pre danú problematiku.

Praktická časť sa zameriava na konkrétny príklad banky – Deutsche Bank a vývoj jej finančných ukazovateľov a správanie za konkrétne obdobie – roky 2007 až 2019, počas ktorých sa snažila posilniť svoju bilanciu a stabilizovať svoje výnosy. Pri spracovaní praktickej časti vychádzam hlavne z výročných správ Deutsche Bank za roky 2007 až 2019.

Počas spracovania bakalárskej práce som použil dolu uvedené metódy:

- Analýza - metóda bola použitá na skúmanie finančných ukazovateľov bánk. Pomocou analýzy finančných výkazov som zistil rôzne informácie o výkonnosti, ziskovosti, likvidite a solventnosti spoločnosti,
- Poznávacia metóda – na získanie jednotlivých údajov som využil štúdium rôzne zdroje v oblasti bankovníctva, monetárnej, fiškálnej a hospodárskej politiky. Dané údaje boli čerpané hlavne z kníh, odborných publikácií a webových stránok,
- Dedukcia, syntéza – pomocou týchto metód boli získané údaje zhrnuté a vyhodnotené.

4. Výsledky práce

V tejto bakalárskej práci som sa rozhodol hodnotiť zmeny v štruktúrach komerčných bank na príklade najväčšej nemeckej banky ktorej cena akcií sa od krízy vyvíjala hrozivo zle. Vybral som si nemeckú Deutsche Bank.

4.1 Deutsche Bank počas krízy v roku 2008

Počas finančnej krízy v roku 2008 utrpela Deutsche Bank ťažké finančné straty ako aj poškodenie reputácie a musela čeliť mnohým výzvam. Najvýznamnejšie udalosti a fakty ktoré sa spájajú s DB počas roku 2008:

- a) **TRH s CDO:** Podľa Securities Industry and Financial Markets Association sa od roku 2004 až do konca roka 2007 vydali v USA cenné papiere CDO v hodnote 1,4 bilióna dolárov. Nasledujúca tabuľka zobrazuje dramatický vzostup a pád trhu s CDOs v USA počas posledných desiatich rokov, pričom vydávanie CDOs dosiahlo svoj vrchol v roku 2006 na úrovni 520 miliárd dolárov a potom kleslo na minimum 4 miliardy dolárov v roku 2009.

Tabuľka 2: Vývoj trhu s CDO obligáciami

Rok	Hodnota emitovaných CDO cenných papierov (v mld USD)
2000	67.99
2001	78.45
2002	83.07
2003	86.63
2004	157.82
2005	251.27
2006	520.64
2007	481.60
2008	61.89
2009	4.34

- b) **CDOs v Deutsche Bank.** V období od roku 2004 do roku 2008 vydala Deutsche Bank 47 CDO sekuritizovaných cenných papierov v celkovom objeme 32,2 miliardy dolárov. Podľa analýzy vypracovanej pre americký senát Deutsche Bank v rokoch 2006 a 2007 obsadila štvrté miesto

vo svetovom rebríčku emitentov CDO cenných papierov, za Merrill Lynch, JP Morgan & Chase a Citigroup.

- c) **Poplatky.** Investičné banky si účtovali poplatky za návrh, marketing a predaj takýchto CDOs. Poplatky sa pohybovali v rozsahu od 5 do 10 miliónov dolárov za CDO. Banky mali silné chute pokračovať v emitovaní CDO aj napriek zvyšujúcim sa rizikám a klesajúcemu záujmu investorov,
- d) **Krátka pozícia na CDO cenné papiere** v hodnote \$5 miliárd. Aj keď Deutsche Banka ako celok prostredníctvom partnerského hedžového fondu Winchester Capital, vykonávala vlastné investície do hypotekárnych aktív, banka tiež umožnila svojmu vedúcemu CDO obchodníkovi, aby otvoril krátku pozíciu vo výške 5 miliárd dolárov, ktorá stávkovala proti trhu s hypotékami a vyprodukovala zisky pre banku vo výške približne 1,5 miliardy dolárov. V emailoch tento vedúci obchodník CDO cenných papierov často krát označoval tieto cenné papiere ako “šmejd” alebo celý trh ako “Ponziho schéma” kým stále predával tieto inštrumenty klientom.

Dôsledky tohto týchto krokov dostali rozsudok až v januári 2014, keď bola banka nútená zaplatiť 1,93 miliardy dolárov ako odškodné agentúre Federal Housing Finance Agency za predaj hypotekárnych cenných papierov, vládny agentúram Fannie Mae a Freddie Mac ktoré už zanikli. Táto suma výrazne ovplyvnila ziskové maržu banky.

V januári 2017 Deutsche Bank uzavrela dohodu s federálnymi civilnými zástupcami USA o zaplatení pokuty hodnote 7,2 miliárd dolárov kvôli klamaniu investorov v súvislosti s vytváraním, zabezpečovaním, predajom a vydávaním cenných papierov založených na hypotékach (RMBS) medzi rokmi 2006 a 2007.³⁴

4.2 Obchodný model DB

DB bola založená v roku 1870 v Berlíne a v súčasnosti má sídlo vo Frankfurte nad Mohanom v Nemecku. Je najväčšou bankou v Nemecku a jednou z najväčších finančných inštitúcií v Európe a na svete, čo sa týka celkových aktív vo výške 1 298 miliárd eur k 31. decembru 2019. K tomuto dátumu DB zamestnávala 87 597 zamestnancov a pôsobila v 59 krajinách s 1 931 pobočkami po celom svete, z ktorých 69 % sa nachádzalo v Nemecku. DB ponúka širokú škálu investičných, finančných a súvisiacich produktov a služieb pre súkromné osoby, korporácie a

³⁴<https://www.justice.gov/opa/pr/deutsche-bank-agrees-pay-72-billion-misleading-investors-its-sale-residential-mortgage-backed>. Dostupné na internete.

inštitucionálnych klientov po celom svete. K 31. Decembru 2019 bola takáto organizácia DB do týchto divízií:

- Korporačné Bankovníctvo (Corporate Bank)
 - Divízia Corporate Bank (CB) zahŕňa Global Transaction Banking a tiež Commercial Banking v Nemecku. Divízia sa primárne zameriava na poskytovanie služieb podnikovým klientom, vrátane nemeckého "Mittelstandu"³⁵, väčších a menších komerčných klientov v Nemecku, ako aj nadnárodných spoločností.
- Investičné bankovníctvo (Investment bank)
 - Investičná banka (IB) sa zameriava na svoje tradičné silné stránky vo financovaní, poradenskej činnosti, fixného príjmu a menách, takisto DB ponúka expertízu vo veľkoobchodnom bankovníctve v oblasti pokrytia, riadenia rizík, predaja a obchodovania.
- Privátne bankovníctvo (Private Bank)
 - V Private Bank (PB) poskytuje DB služby osobným a súkromným klientom, bohatým jednotlivcom, podnikateľom a rodinám. V medzinárodných pobočkách sa zameriava aj na podnikových a komerčných klientov. Táto divízia je organizovaná do troch hlavných obchodných divízií: Private Bank Germany, Private & Commercial Business International a Wealth Management.
- Správa aktív (Asset Management)
 - AM spravuje aktíva vo výške 768 miliárd eur k 31. decembru 2019 a tým pádom je jednou z popredných organizácií pre správu aktív na svete. AM obsluhuje rôznorodú základňu klientov z oblasti maloobchodného a inštitucionálneho investovania po celom svete, s významnou prítomnosťou na domácom trhu v Nemecku. Títo klienti zahŕňajú veľké inštitúcie, vlády, korporácie a nadácie ako aj jednotlivých investorov.
- Jednotka uvoľňovania kapitálu (Capital Release unit)
 - Založením novej jednotky Capital Release Unit (CRU) plánuje DB uvoľniť kapitál, ktorý je momentálne viazaný v nízko výnosových aktívach, podnikoch s nízkou ziskovosťou a podnikoch, ktoré už nie sú považované za strategické. Zahŕňa to

³⁵ Termín Mittelstand sa bežne používa pre označenie stabilnej skupiny podnikov v Nemecku, Rakúsku a Švajčiarsku, ktoré sa osvedčili ako odolné voči ekonomickým zmenám a turbulenciám počas svojej existencie. Tento termín je ťažké preložiť.

takmer všetky aktivity v oblasti Equities Sales & Trading. Aktíva so znižujúcim sa výnosom v oblasti fixných príjmov, najmä v oblasti sadzieb, zlikvidované podniky z nášho segmentu Private & Commercial Bank, ktoré zahŕňajú naše maloobchodné aktivity v Portugalsku a Poľsku.

- Korporát a ďalšie (Corporate & Other) – pozostáva z príjmov ktoré nepatria do žiadnej inej kategórie

Deutsche Bank je kótovaná na nemeckej burze a je súčasťou burzových indexov DAX40³⁶ a Euro Stoxx 50. Je to banka s globálnym dosahom, ktorá hrá dôležitú úlohu v medzinárodnom finančnom systéme.³⁷

4.3 Zvládnutie krízy v podaní DB

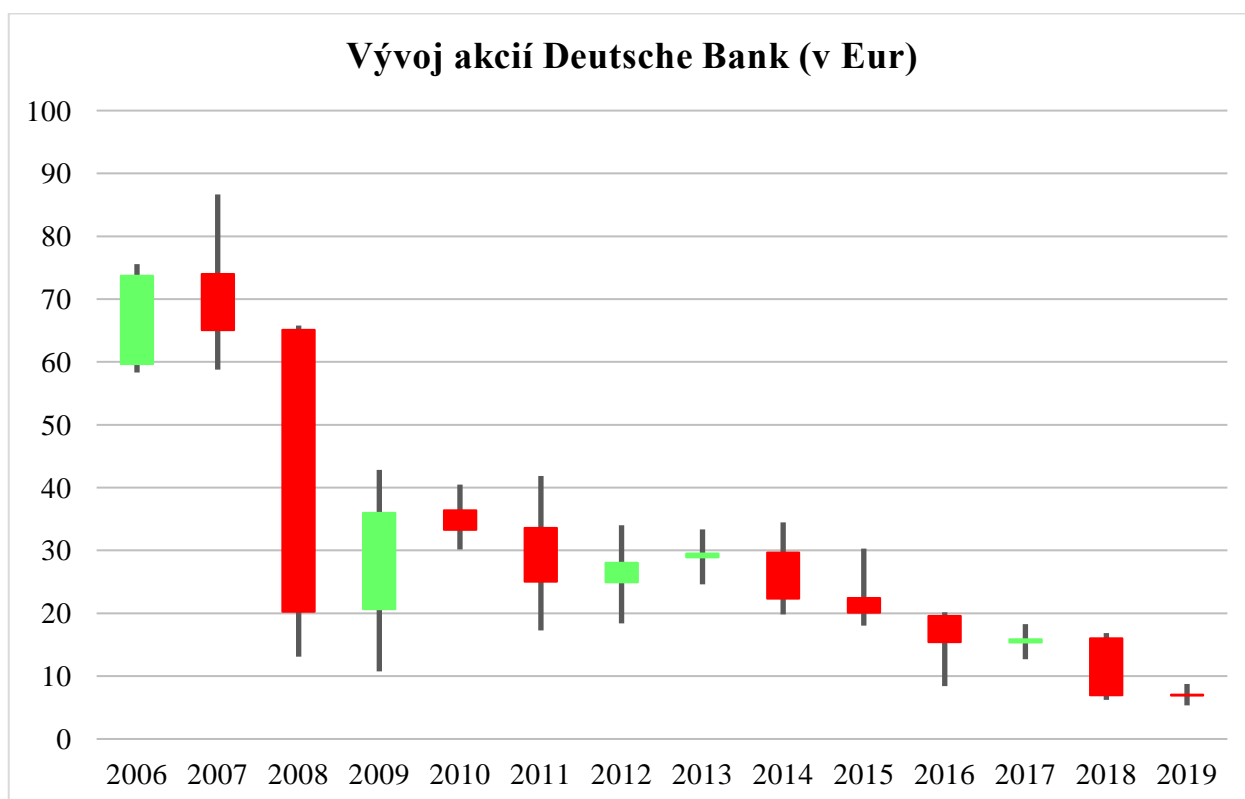
4.3.1 Vývoj cien akcií DB

Z grafu 1 vyplýva, akcie DB sa nevyvíjali vôbec priaznivo pre investorov. Od roku 2008 sa ako veľa iných európskych bánk nedokázali spamätať z globálnej finančnej krízy . Akcie Deutsche Bank poklesli od začiatku roka 2008 po začiatok roka 2020 o 86 % kým mnoho amerických bánk prekonáva svoje historické maximá aj v roku 2019. Táto výkonnosť nezahŕňa dividendy a teda výkonnosť týchto akcií je (excluding dividends). Rok 2008 bol najhorším rokom v histórii keď sa akcie DB prepadli z hodnoty 65.12 Eur na začiatku roka 2008 o 69% na 20.25 Eur na konci roka 2008. Následne v roku 2009 prišla dobrá nálada a viera v zotavenie ekonomiky a bankového sektora čo však v rokoch 2011 až 2014 vystriedala Dlhová kríza v Eurozóne. Od tohto momentu sú akcie v podstate na dne z pohľadu historických cien.

³⁶ Do septembra 2021 mal nemecký akciový index DAX 30 komponentov. Dnes má 40 komponentov. V práci budem referovať na DAX 30

³⁷ Informácie sú čerpané z výročných správ Deutsche Bank Aktiengesellschaft, . za rok 2019, dostupné na oficiálnej webovej stránke: <<https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>>

Graf 1: Vývoj ceny akcií Deutsche Bank

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Bloomberg terminal

Zaujímavosťou je, že v kríze banka nepotrebovala žiadnu priamu vládnú podporu, aj keď samozrejme profitovala z verejnej podpory pre iné inštitúcie. Pokiaľ ide o vlastné kapitálové zdroje, Deutsche Bank bola pred krízou jednou z najslabších inštitúcií a zostala medzi nimi aj po kríze. V poslednej dekáde mala radu emisií vlastného kapitálu, ale účinky na jej bilanciu boli výrazne neutralizované "nečakanými" stratami, vrátane pokút vo výške celkovo viac ako 10 miliárd eur.

4.3.2 Akvizícia Deutsche Postbank

Počas viacerých krokov v rokoch 2008 - 2012 získala Deutsche Bank 93 % akcií Deutsche Postbank. Cieľ DB bol získať veľkú základňu vkladov ku ktorým mala Deutsche Postbank prístup a následne predávať týmto vkladateľom cez integráciu svoje finančné služby. Problém nastal keď Deutsche Bank neodhadla, že títo ľudia používali Deutsche Postbank hlavne pre svoje poštové účty v rámci ktorých vedeli dosiahnuť úsporu nákladov na bankové prevody a iné služby. Táto klientela nemala o rôzne druhy drahých finančných produktov z rady Deutsche Bank záujem.

V roku 2015 sa Deutsche Bank rozhodla Deutsche Postbank predat'. Vyhliadky na predaj sa ukázali ako príliš mizivé, a toto rozhodnutie bolo zrušené a v roku 2017 bola Deutsche Postbank plne integrovaná do Deutsche Bank.

4.3.3 Problémy so ziskovosťou v pokrízových časoch

Deutsche Bank má problém zarábať peniaze zo svojich klasických zdrojov. Táto situácia nastala kvôli, úrokovým sadzbám v Európe ktoré sú takmer nulové tým pádom nie je čistý úrokový rozdiel veľmi vysoký. Firmy si radšej požičiavajú na dlhopisovom trhu za veľmi nízke úrokové sadzby.

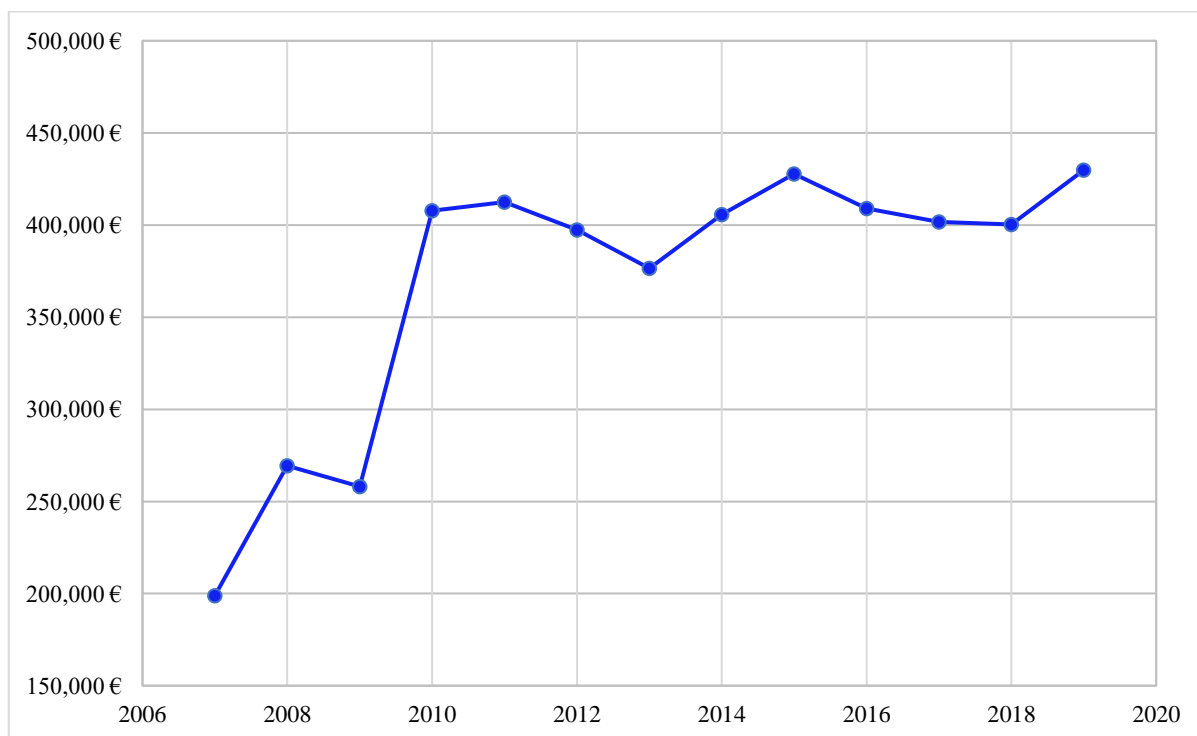
Expozícia na derivátových trhoch. Deutsche Bank má veľmi veľkú a nejasnú expozíciu na trhu s derivátmi. Veľa týchto transakcií sa v minulosti pretavilo do strát v zisku. To je jedným z riskov ktoré odôvodňujú cenu akcií, pretože skutočný rozsah pozícií na derivátoch nie je skutočne známy.

4.4 Vývoj Ziskovosti a Bilancie DB za 10 rokov po finančnej kríze

4.4.1 Objem celkových poskytnutých úverov v pokrízovom období

Objem poskytovaných úverov od globálnej finančnej krízy značne narástol v tesne pokrízových rokoch do roku 2010 hlavne kvôli akvizícií Deutsche Post ako aj vplyvom novej veľmi uvoľnenej a expanzívnej monetárnej politiky ECB čo znamenalo, že hypotéky a úvery rôzneho typu sa stali dostupnejšími. V rokoch 2010 až 2019 však objem týchto úverov konsolidoval okolo hodnoty 400,000 miliónov Eur.

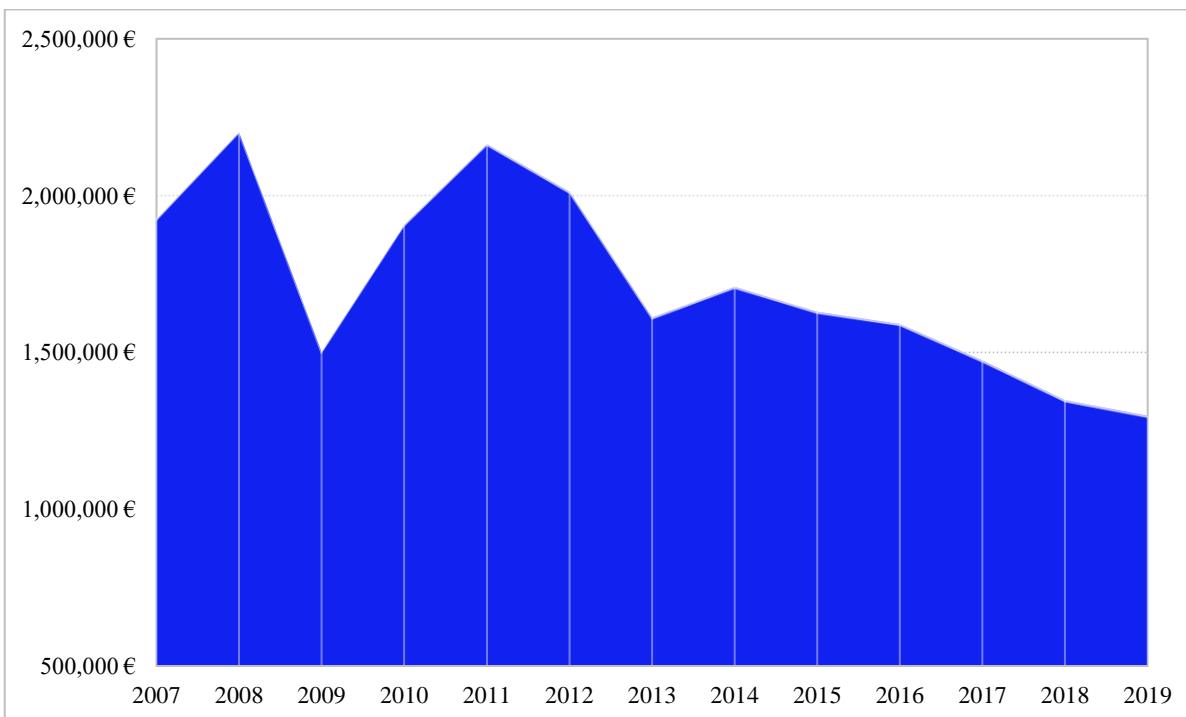
Graf 2: Objem poskytnutých úverov na súvahe DB (v miliónoch Eur)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

Deutsche Bank bola jednou z najviac zasiahnutých bánk finančnej krízy a preto sa snažila v nasledujúcich rokoch po kríze stabilizovať svoju súvahu a zároveň splniť nové regulácie pre banky. Počas 10 rokov po kríze hodnota jej aktív z vrcholu v roku 2008 klesla o približne 41% z 2,202,423 mln Eur na 1,297,674 mln Eur v roku 2019.

Graf 3: Vývoj celkových aktív DB (v miliónoch Eur)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

Z grafu 3 jednoznačne vidíme proces znižovania celkovej bilancie DB. Banka sa zbavuje pomocou CRU divízie aktív ktoré manažment vyhodnotil ako zrelé na predaj na základe nízkej ziskovosti a dosiahnutia splnenia kapitálových a iných regulácií. Dolu v tabuľke 3 sú vyznačené jednotlivé údaje za všetky roky uvedené v grafoch 2 a 3.

Tabuľka 3: Prehľad vývoja celkových aktív a objemu poskytnutých úverov

Rok	Celkové Aktíva (v miliónoch Eur)	Objem poskytnutých úverov (v miliónoch Eur)
2007	1,925,003 €	198,892 €
2008	2,202,423 €	269,281 €
2009	1,500,664 €	258,105 €
2010	1,905,630 €	407,729 €
2011	2,164,103 €	412,514 €
2012	2,012,329 €	397,279 €
2013	1,611,400 €	376,582 €
2014	1,708,703 €	405,612 €
2015	1,629,130 €	427,749 €
2016	1,590,546 €	408,909 €
2017	1,474,732 €	401,699 €
2018	1,348,137 €	400,297 €
2019	1,297,674 €	429,841 €

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

4.4.2 Ziskovosť DB v pokrízovom období

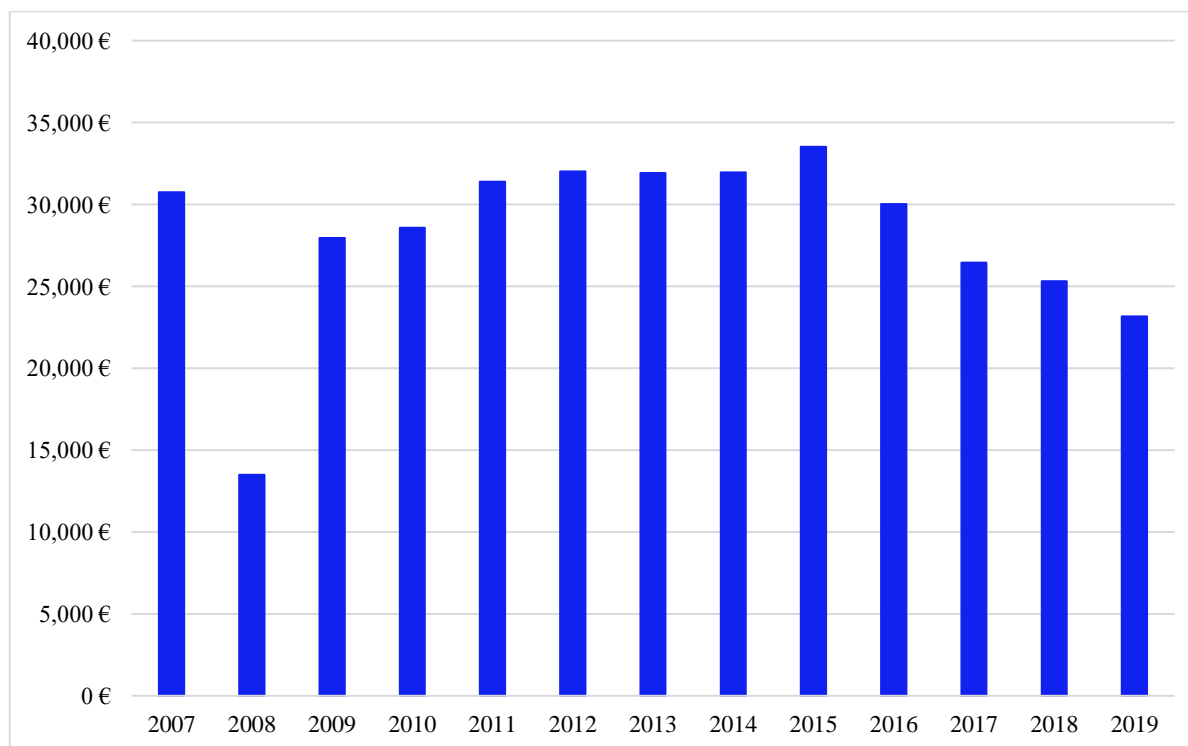
Ziskovosť DB v pokrízových rokoch striedajú dobré a veľmi zlé výsledky za hospodársky rok spoločnosti. Rôzne pokuty z viacerých škandálov ale aj odškodnenie na ktorom sa DB dohodla v hodnote 7,2 miliardy dolárov za nedbalé správanie sa s CDO obligáciami pred krízou v roku 2008.

Tabuľka 4: Zdroje príjmu a čistý Zisk DB

Rok	Čisté Výnosy	Čisté Výnosy z úrokov	Čisté Výnosy z poplatkov a provízií	Čistý Zisk
2007	30,745 €	8,849 €	21,896 €	6,510 €
2008	13,490 €	12,453 €	1,160 €	-3,896 €
2009	27,952 €	12,459 €	15,493 €	4,958 €
2010	28,567 €	15,583 €	12,984 €	2,330 €
2011	31,389 €	17,445 €	15,783 €	4,326 €
2012	32,020 €	15,891 €	17,850 €	291 €
2013	31,915 €	14,834 €	17,082 €	681 €
2014	31,949 €	14,272 €	17,677 €	1,691 €
2015	33,525 €	15,881 €	17,644 €	-6,772 €
2016	30,014 €	14,707 €	15,307 €	-1,356 €
2017	26,447 €	12,378 €	14,070 €	-735 €
2018	25,316 €	13,192 €	12,124 €	341 €
2019	23,165 €	13,749 €	9,416 €	-5,265 €

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

Graf 4: Tržby DB (v miliónoch Eur)

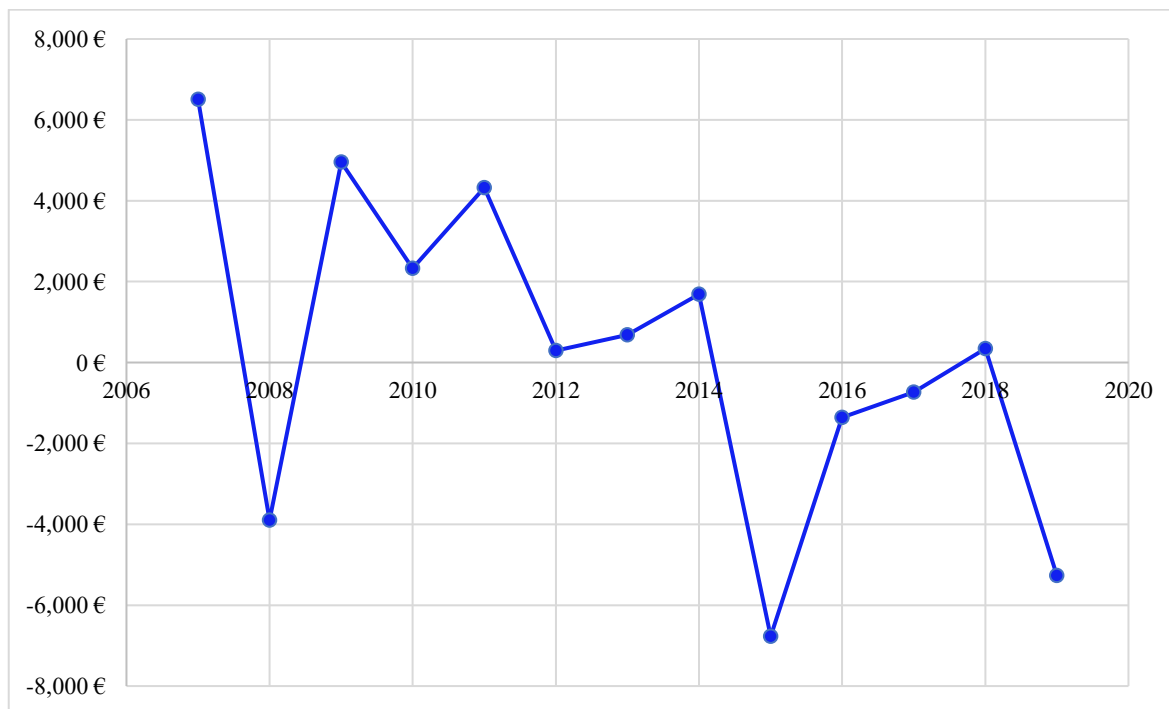

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

Graficky znázornené na grafoch 4 a 5 môžeme pozorovať úpadok ako v tržbách tak aj v čistom zisku.

Obidva trendy majú klesajúcu tendenciu s tým, že v grafe čistého zisku je tento jav veľmi ľahko spozorovateľný.

Graf 5: Čistý zisk DB (v miliónoch Eur)

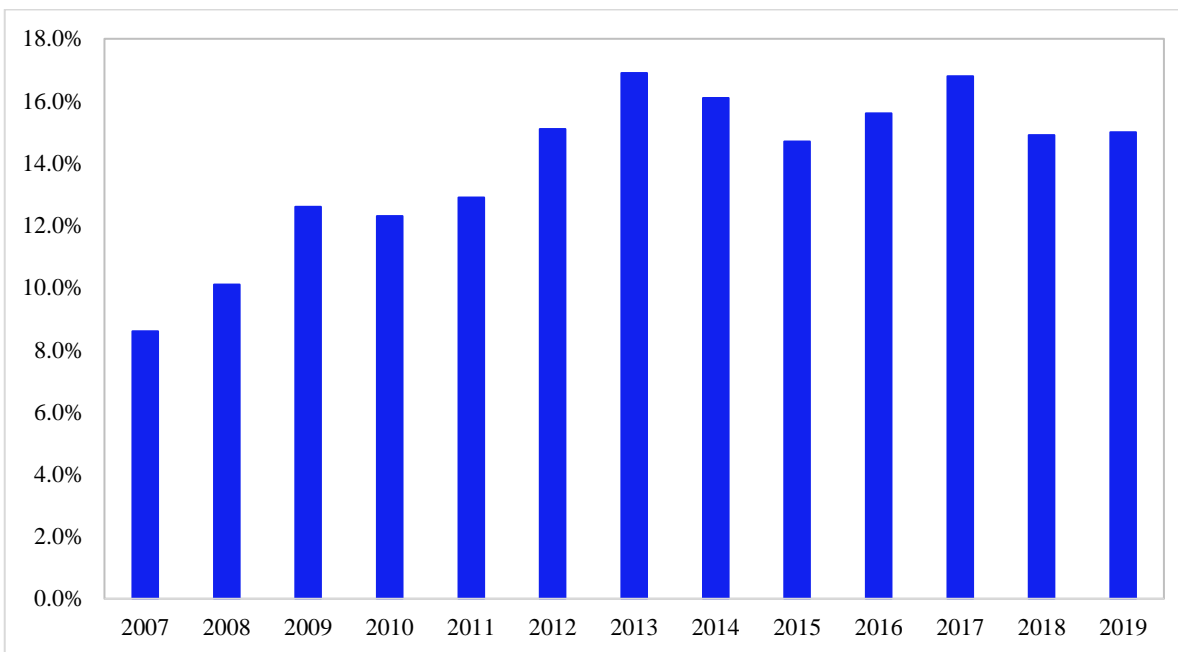
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

4.4.3 Vývoj Tier 1 kapitálu po finančnej kríze

DB bola jedna z jedným z najväčších producentov CDO cenných papierov a tým pádom jej na súvahe v roku 2008 ostali nepredané CDO ktoré si museli v tom roku aj odpísať. Straty z CDO obchodov mali najväčší podiel na hospodárskom výsledku banky v tomto roku keď banka utrhla svoju prvú stratu za posledných 50 rokov.

DB jednoznačne posilňuje Tier 1 kapitál po kríze a snaží sa držať krok s reguláciami. Zvyšovanie tohto ukazovateľa má za následok aj vyššie spomínané zlé hospodárske výsledky v dôsledku odvádzania vyššej sumy zo ziskov ako pred krízou. Zvyšovanie Tier 1 podielu na rizikovo vážených aktívach je zapríčinené aj znižovaním celkových aktív banky keďže v niektorých rokoch absolútna hodnota Tier 1 kapitálu klesla z roka na rok avšak tento pokles bol odchýlený klesajúcimi celkovými aktívami.

Graf 6: Vývoj ukazovateľa Tier 1 Kapitál voči Rizikovo váženým aktívam

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ pre regulátora dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/regulatory-reporting/#tab-container-1-2019-2017-3>

V roku 2010 vplyvom postupnej integrácie Deutsche Post ale aj zvýšených nárokov regulátorov na dokumentáciu aktivít bánk zvýšil Deutsche Bank výrazne počet zamestnancov až na 102 000. Tento počet bol zároveň aj maximom a od tohto roku Deutsche Bank ohlásila viac násobné prepúšťania s cieľom stabilizovať aktivity banky. Údaje sú v tabuľke 3.

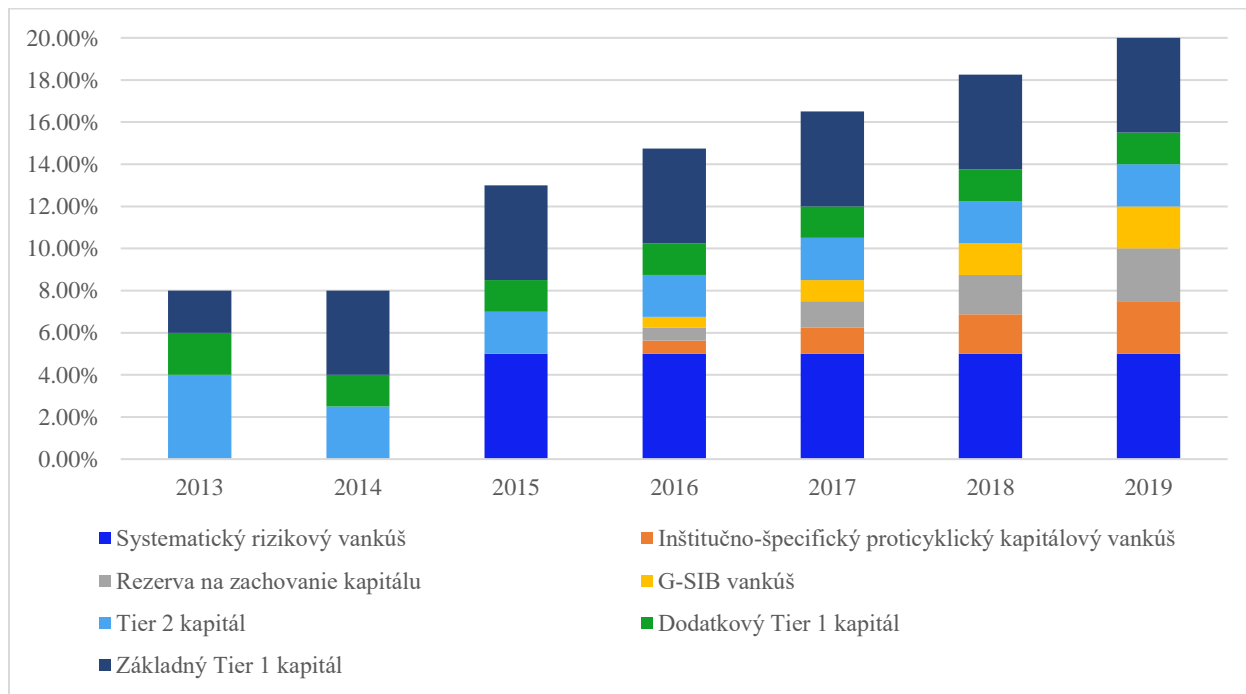
Tabuľka 5: Vývoj počtu zamestnancov

Rok	Počet Zamestnancov
2006	68,849
2007	78,291
2008	80,456
2009	77,053
2010	102,062
2011	100,996
2012	98,219
2013	98,254
2014	98,138
2015	101,104
2016	99,744
2017	97,535
2018	91,737
2019	87,597

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>

Graf 7: Prehľad všetkých kapitálových požiadaviek a kapitálových vankúšov

Kapitálové požiadavky v podiele voči rizikovo váženým aktívam

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ pre regulátora dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/regulatory-reporting/#tab-container-1-2019-2017-3>

V grafe 7 sa demonštruje postupné zavádzanie kapitálových požiadaviek a požiadaviek na kapitálové vankúše

4.4.4 Pokrytie likvidity

Leverage Ratio

Táto regulácia bola zavedená do európskeho práva prostredníctvom nariadenia Komisie (EÚ) 2015/61, ktoré bolo prijaté v októbri 2014. Splnenie požiadaviek na likviditu bolo v Európe požadované od 1. októbra 2015. Ukazovateľ likvidity je predmetom prechodného obdobia, ktoré začalo s 60 % k 1. októbru 2015 a postupne sa zvyšovalo na 70 % od 1. januára 2016, na 80 % v roku 2017 a na 100 % v roku 2018. Od roku 2018 platí minimálna hranica 3 % pre tento ukazovateľ.

Tabuľka 6: Ukazovateľ pákového efektu banky

Rok	Leverage ratio
2013	3.50%
2014	3.50%
2015	3.50%
2016	4.10%
2017	4.10%
2018	4.20%
2019	4.30%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ pre regulátora dostupné na: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/regulatory-reporting/#tab-container-1-2019-2017-3>

Tabuľka 6 demonštruje postupné znižovanie páky v DB ktoré však nekončí na hodnote 4,3% kvôli faktu, že DB je globálne systémovo dôležitá banka (G-SIB). V novembri 2022 bola DB v treťom koši dôležitosti čo ju zaväzuje mať zvýšený kapitálový vankúš v hodnote 1,5% navyše.³⁸

³⁸ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P211122.pdf>. Dostupné na interente

5. Diskusia

Cena akcie spoločnosti Deutsche Bank bola vo výraznom poklese v dekáde po kríze a nič nenasvedčuje tomu žeby sa mal tento trend otočiť. Viac ako 86% ubudlo z trhovej kapitalizácie od roku 2008. Po vykonaní analýzy výročných správ DB, ktorej cieľom bolo pochopiť a opísať vývoj bilancie v desiatich rokoch po kríze. Dospeli sme k zisteniu, že DB dokáže plniť nové viacnásobne prísnejšie regulácie, avšak za cenu výrazne nízkej ziskovosti a postupovania vyššieho risku. Banka je momentálne stále v boji o ziskovosť. Zisk ktorý DB dosiahla v roku 2008 nebol do roku 2019 preknaný z dôvodu vysokých sankcií za spoluúčasť na spôsobe krízy pomocou vytvárania, predávania a následného obchodovania CDO obligácií. Banka zaplatila na týchto sankciách spolu približne 10 miliárd dolárov.

DB sa snažila po kríze posilniť svoju bilanciu a sústrediť sa viac na retailových zákazníkov pomocou akvizície Deutsche Postbank ktorá mala za cieľ posilniť postavenie na domácom nemeckom trhu v prostredí retailu dostať sa do kontaktu so zákazníkmi Deutsche Postbank aby im následne mohla ponúkať DB svoje rôzne investičné produkty. Tesne po akvizícii keď bolo evidentné, že Deutsche Postbank nezapadlo do štruktúry DB ako sa predpokladalo, sa ju DB snažilo predat'. Tento pokus bol neúspešný a tak v roku 2017 nastala plná integrácia tejto nemeckej poštovej banky.

V tejto časti je priblížený stav percentuálnych zmien počas desiatich rokov 2009 až 2019 vo vybraných ukazovateľoch ktorými sú zahrnuté v tabuľke :

- a) Podiel Tier 1 kapitálu na celkových aktívach
- b) Zmeny v čistom zisku
- c) Zmena v počte zamestnancov

Tabuľka 7: Ročné zmeny v ukazovateľoch DB

Rok	Zmena v Tier 1 capital ratio	Zmena v tržbách	Zmena v cene akcie DB
2008	17.44%	-56.12%	-68.32%
2009	24.75%	107.21%	76.35%
2010	-2.38%	2.20%	-7.64%
2011	4.88%	9.88%	-25.83%
2012	17.05%	2.01%	15.89%
2013	11.92%	-0.33%	2.70%
2014	-4.73%	0.11%	-24.28%
2015	-8.70%	4.93%	-12.91%
2016	6.12%	-10.47%	-21.47%
2017	7.69%	-11.88%	4.36%
2018	-11.31%	-4.28%	-55.90%
2019	0.67%	-8.50%	-2.26%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z výročných správ Deutsche Bank v rokoch 2007 až 2019

V tabuľke 7 dokážeme pozorovať určitú koreláciu poklesov tržieb s poklesom v cene akcií. Zmeny v Tier 1 ukazovateli demonštrujú, že aj banka ktorá má problém so ziskovosťou a poklesom tržieb dokáže plniť prísnejšie regulácie kapitálu.

Záver

V tejto bakalárskej práci som sa venoval problematike finančnej krízy a jej vplyvu na bankový sektor, konkrétne som sa zameril na Deutsche Bank. V práci je možné pozorovať snahu Deutsche Bank o zníženie celkových držaných aktív pod správou čo vedie k predaju stratových alebo nedostatočne ziskových aktív.

V období po kríze Deutsche Bank dostala niekoľko zásahov do ziskovosti viacerými pokutami alebo penalizáciami v približnej hodnote 10 miliárd Eur počas desiatich rokoch od krízy. V spomínanom období sa často krát na verejnosti špekulovalo o krachu DB v dôsledku či už spomínaných vysokých sankcií alebo veľkej expozície voči derivátovému trhu. DB tiež spravilo potenciálne zaujímavú akvizíciu keď kúpila nemeckú „poštovú“ banku Deutsche Postbank ktorú sa neskôr po nesplnení očakávaní snažila predat', avšak neúspešne.

V závere môžem spomenúť, že Deutsche Bank má svoj podnikateľský model v štádiu reštrukturalizácie a je otázne konštatovať, či bude DB v blízkej budúcnosti viac zisková. Podnikateľský model preto zažíva konštantné zmeny. Silné regulácie a pomalý rast ekonomiky v Európskej Únie oproti USA určite neprispieval k zdraviu tejto banky.

Zoznam použitej literatúry

1. Knihy/ Odborné články

ALIBER, Robert, ZOEGA, Gylfi, ed. *The 2008 Global Financial Crisis in Retrospect: Causes of the Crisis and National Regulatory Responses*. 1st edition: Springer Nature Switzerland, 2019. ISBN 978-3-030-12395-6.

ARNOLD, Glen. *The Financial Times Guide to Banking*. Pearson Education Limited, 2014. ISBN 978-0-273-79183-6.

CASU, Barbara, Claudia GIRARDONE a Philip MOLYNEUX. *Introduction to Banking*. 2nd edition. Edinburgh: Pearson Education Limited, 2015. ISBN 978-0-273-71813-0.

HEINE, Michael a Hansjorg HERR. *The European Central Bank*. Newcastle upon Tyne: Agenda Publishing Limited, 2021. ISBN 978-1-78821-295-3.

CHOUDHRY, Moorad. *The Principles of Banking*. 2nd edition. Hoboken, New Jersey: John Wiley, 2023. ISBN 978-1-119-75570-8.

KARPIŠ, Juraj. Zlé penpeniaze: sprievodca krízou.. Bratislava: INESS, 2021. ISBN 978-80-969765-8-4.

MEDVEĎ, Jozef. *Banky: teória a prax*. Bratislava: Sprint dva, 2012. Economics. ISBN 978-80-89393-73-2.

MISHKIN, Frederic. *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets*. 12th edition. Londýn: Pearson Education Limited, 2019. ISBN 978-1-292-26892-7.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

SIVÁK, Rudolf. *Financie*. Druhé prepracované a rozšírené vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-533-0.

2. Články v časopisoch

ŠTURC, B. 2009. K príčinám ekonomickej krízy. Bratislava : Derivát. [online]. 2009, č. Január 2009. [cit.]. Dostupné na internete: <<https://www.derivat.sk/index.php?PageID=1539&SearchString=banky>>. ISSN 1336-5711

3. Legislatíva

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> Dostupné na internete: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016M/PRO/04>>

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> Dostupné na internete: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0876>>

4. Elektronické zdroje

BUCH, Claudia a Dages Gerard a kolektív. Structural changes in banking after the crisis,; Bank for International Settlement, 2018. ISBN 978-92-9259-131-1.

LANE, Phillip. Capital Flows in the Euro Area: European Commission Directorate – General for Economic and Financial Affairs, 2013. ISBN 978-92-79-28579-0. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2013/pdf/ecp497_en.pdf>

Communication From The Commission To The European Council A European Economic Recovery Plan. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication13504_en.pdf>

Presidency Conclusions – Brussels, 18/19 June 2009. Dostupné na internete

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/108622.pdf

Definition of capital in Basel III, Bank for International Settlements. Dostupné na internete: <https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/defcap_b3.pdf>

List of Global Systemically Important Banks (G-SIBs), 2022. Dostupné na internete: <<https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P211122.pdf>>

5. Internetové stránky

<https://www.bls.gov/> Dostupné na internete: <<https://www.bls.gov/charts/employment-situation/civilian-unemployment-rate.htm#>>

<https://www.oecd.org/> Dostupné na internete: <<https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>>

<https://fred.stlouisfed.org/> Dostupné na internete: <<https://fred.stlouisfed.org/series/DRSFRMACBS>>

<https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> Dostupné na internete: <<https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/capital/html/index.en.html>>

<https://www.federalreserve.gov/default.htm> Dostupné na internete: <https://www.federalreserve.gov/faqs/money_12851.htm>

<https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> Dostupné na internete: <https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/key_ecb_interest_rates/html/index.en.html>

<https://nbs.sk/> Dostupné na internete: <<https://nbs.sk/menova-politika/implementacia-menovej-politiky/nastroje-menovej-politiky/operacie-na-volnom->

[trhu/#:~:text=Oper%C3%A1cie%20na%20vo%C4%BEnom%20trhu%20zohr%C3%A1vaj%C3%BA,o%20podmienkach%20na%20jeho%20vykonanie.>](#)

<https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> Dostupné na internete:
<<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2008/html/pr081015.en.html>>

<https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> Dostupné na internete:
<<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/app/html/index.en.html>>

https://commission.europa.eu/index_en Dostupné na internete:
<https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_690>

<https://www.bis.org/> Dostupné na internete: <<https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/lcr.htm>>

Výročné správy za roky 2007 až 2019. Dostupné na internete: <<https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/>>

Ročná správa pre regulátora v rámci správy Pillar 3. Dostupné na internete: <<https://investor-relations.db.com/reports-and-events/regulatory-reporting/#tab-container-1-2019-2017-3>>

<https://www.justice.gov/> Dostupné na internete: <<https://www.justice.gov/opa/pr/deutsche-bank-agrees-pay-72-billion-misleading-investors-its-sale-residential-mortgage-backed>>